

GAZETA KUJAWSKA

ORGAN MIĘDZYPARTYJNY STRONNICTW POLITYCZNYCH

Nr. 17 — Rok I.

Włocławek, poniedziałek 21 stycznia 1946 roku.

Cena 2 złote

Warszawo! kocha cię, czci i wielbi cały Naród

Na uroczystym posiedzeniu Rady Narodowej miasta stołecznego Warszawy, zwołanym dnia 17 stycznia 1946 r. Prezydent Rady Narodowej ob. Bolesław Bierut powitany uczynnymi oklaskami i okrzykami „Niech żyje Prezydent Krajowej Rady Narodowej“, wygłosił następujące przemówienie:

Rocznica wyzwolenia Warszawy jest i pozostanie na zawsze najgłębszym i najbardziej wzruszającym wspomnieniem w życiu i w dziejach Naszego Narodu.

Nie ma w Polsce i nie ma na całym świecie drugiego takiego miasta, któreby w równym stopniu odzwierciedlało nie tylko losy i dzieje, nie

tylko tragedie i wzloty, ale i duchową jaźń, psychikę społeczną swego Narodu. Jego hart, siłę i charakter uczuć zbiorowych, jego osobistą i złożoną, a wielką moc wewnętrzną, z której rodzi się bohaterstwo, niezłomność, niepospolitość i trwałość wieczysta Narodu. **Warszawa jest takim miastem jedynym i osobliwym, jak jedynym i nieporównanym jest Naród Polski.**

Dlatego też Warszawę kocha, czci i wielbi cały nasz Naród bezgranicznie, tak, jak tylko kochać potrafi serce ludzkie.

Tym się tłumaczy niepojęty napór objaw, że gdy dzisiejszą, zrujnowaną, zamienioną w ruiny i zgliszcza

Warszawę oglądają cudzoziemcy, ogarnia ich uczucie smutku i przygnębienia, ale **my, Polacy, dumni jesteśmy z tej Warszawy, my patrzymy na nią z radością.**

Gdy rok temu wracaliśmy w jej zgliszcza i ruiny lzy radości były na naszych licach. Jak żołnierz, który wypełnił dobrze swoje zadanie, mimo ran, mimo upływu krwi, czuje radosne uczucie dobrze spełnionego obowiązku tak samo my możemy dzisiaj stwierdzić wobec stolicy naszej:

Warszawo, tyś uczyniła wszystko, na co cię było stać, ażeby bronić cześci i godności swego Narodu.

Tyś starała się ze wszystkich swych

sił nie poddać się przemocy wroga i przyczynić się do wyzwolenia Polski.

Dlatego też w pierwszą rocznicę wyzwolenia Warszawy chciałbym zaapelować do was wszystkich, Rodacy, ażebyśmy wypełnili godnie, najszczytniejszy i najwyższy obowiązek jaki przed nami stoi, obowiązek wobec naszej stolicy; uczynimy wszystko, żeby jaknajrychlej przywrócić nowej Warszawie jej dawną wspaniałość i wielkość. Niech każdy z nas, przekazując przyszłym pokoleniom wyniki swego życia będzie w stanie powiedzieć: ja uczyniłem wszystko, na co mnie było stać, aby odbudować Warszawę! (długotrwałe oklaski. orkiestra gra hymn narodowy).

Hitlerowcy niemieccy działają

NORYMBERGA, 20. 1. Ogłoszono wyniki śledztwa w sprawie zamordowania 3 wyższych oficerów amerykańskich w Passau. Okazuje się, że bandyci zabili ich łomem żelaznym, a następnie ciała podpalili. Policja amerykańska zarządziła ostre pogotowie i przeprowadziła szereg obław. Aresztowano wielu Niemców.

W kołach dziennikarskich utrzymuje się przekonanie, że mord ten

jest dziełem terrorystów niemieckich, którzy rozwijają coraz żywszą działalność.

Na terenie amerykańskiej strefy okupacyjnej, tajna organizacja niemiecka otrzymała nazwę „acht und acht“.

Cyfry te oznaczają ósmą literę w alfabecie — H. Dwukrotnie powtórzona litera H. stanowi skrót pozdrowienia naziistowskiego „heil Hitler“.

Na murach Frankfurtu i Norym-

bergi coraz częściej zjawiają się ósemki.

Równocześnie mnożą się wypadki terroru. — W Regensburgu zamordowano niedawno 14-letniego Żyda polskiego, który ocalał z obozu koncentracyjnego. Inny Żyd w tym samym mieście został ciężko porażony.

Policja amerykańska, która dotychczas bagatelizowała niemiecki ruch terrorystyczny, obecnie czyni przygotowania do zwalczania go.

Przemówienie ambasadora Gromyko na O. N. Z.

LONDYN, 20. 1. Szef delegacji radzieckiej, ambasador Gromyko, w przemówieniu, wygłoszonym w piątek rano na zgromadzeniu ONZ, oświadczył między innymi:

„Pierwsza sesja generalnego Zgromadzenia ONZ. jest ważnym etapem na drodze ku pokojowi i bezpieczeństwu. Jak wiadomo twórcami ONZ. są trzej najwybitniejsi mężowie stanu naszych czasów — generalissimus Stalin, zgasły prezydent Roosevelt i Winston Churchill. Wszystkie narody, wielkie i małe, zainteresowane są w zapewnieniu stałego pokoju i nie dopuszczeniu do powtórzenia się agresji. Pod tym względem interesy wszystkich są zgodne. Wysiłki, zmierzające do przeciwstawienia wielkich państw małym, nie mogą liczyć na życzliwe przyjęcie ONZ., ponieważ ta organizacja ma za zadanie ochronę wszystkich państw, miłujących pokój, zarówno dużych jak i małych.

W chwili obecnej został już utworzony organ, na którym spoczywa najwyższy obowiązek utrzymania pokoju. Mianowicie Rada Bezpieczeństwa. Delegacja radziecka wyraża nadzieję, że działalność Rady Bezpieczeństwa od samego początku będzie owocna i skuteczna i zdążać będzie do różnych celów zadań organizacji. Na konferencji moskiewskiej posta-

nowiono powołać do życia komisję do spraw energii atomowej, która — jak sądzić — zostanie utworzona przez Zgromadzenie Generalne. Konferencja ta działać będzie zgodnie z dyrektywami i instrukcjami Rady Bezpieczeństwa. Odpowiada to całkowicie roli tego najważniejszego organu ONZ.

Delegacja radziecka pragnie zwrócić uwagę Zgromadzenia na fakt, że już dziś, kiedy Organizacja dopiero

narodziła się, dały się słyszeć głosy, które twierdzą, że karta jest przedawniona i wymaga rewizji. Zarzuty takie muszą być energicznie odrzucone przez wszystkich tych, którzy pragną przyczynić się do znalezienia skutecznych sposobów do utrzymania bezpieczeństwa. Zarzuty tego rodzaju są niebezpieczne i mogą w pewnych warunkach doprowadzić do poważnych konsekwencji“.

Flota amerykańska zostaje w Europie

LONDYN, 20. 1. Dowódca 12 floty amerykańskiej, admirał Hewitt oświadczył, że oddziały marynarki St. Zjednoczonych pozostaną w Europie, celem udzielenia poparcia polityce zagranicznej Stanów Zjednoczonych.

Jednostki floty amerykańskiej będą stacjonowały w Hawrze, w Bremen-Haffen, w Neapolu i w porcie Lyante w Marokko. Siedzibą kwatery głównej będzie Londyn.

Gratulacje prezydenta Bieruta

WARSZAWA, 20. 1. Z okazji otwarcia państwowego teatru polskiego prezydent KRN, ob. Bolesław Bierut, skierował na ręce dyrektora teatru doktora Arnolda Szyffmanna odrębne pismo z gratulacjami i pozdrowieniami.

Równocześnie przesłał prezydent

bukiety kwiatów dla dyrektora Szyffmanna, reżysera Juliusza Osterwy, wykonawczyń i wykonawców głównych ról w przedstawieniu „Lilli Wenedy“, oraz dla artysty-malarza prof. W. Borowskiego, twórcy oprawy dekoracyjnej sztuki.

Depesze do premiera

WARSZAWA, 20. 1. Na ręce premiera obywatela Osóbki-Morawskiego wpłynęły depesze z życzeniami noworocznymi od sekretarza generalnego i ministra przemysłu Bułgarii Neikoff'a, oraz od miejscowej polskiej Rady Narodowej we Francji Cite Crehange (Moselle).

Na ręce premiera wpłynęła również następująca rezolucja:

Kaszubi, zebrani w dniach 12 i 13 stycznia 1946 roku na kongresie w Wejherowie, uświadamiając sobie doniosłą rolę, jaką od wieków spełniali nad Bałtykiem oraz wkład jaki wnosili i dzisiaj wnoszą do kultury ogólnopolskiej, dzięki swej kulturze rodzinnej, oświadczają, że zawsze pilnie pełnić będą straż nad morzem oraz pielęgnować wartości rodzinne dla pomnożenia polskiej kultury narodowej oraz dobra ludu kaszubskiego i Polski demokratycznej.

Prezydium i uczestnicy kongresu kaszubskiego w Wejherowie.

Spis ludności w Polsce

WARSZAWA, 17. 1. W dniu 14 lutego r. b. na całym obszarze Polski odbędzie się spis ludności. Po dokonaniu spisu zostaną obliczone straty w ludziach, jakie Polska odniosła w czasie ostatniej wojny.

Wybory w Rumunii

BUKARESZT, 17. 1. Premier rządu rumuńskiego oraz minister spraw granicznych zgodnie oświadczyli, że po wykonaniu zaleceń konferencji moskiewskiej w sprawie reorganizacji rządu obecnie rząd przejdzie do lojalnego wykonania swych zadań i ma nadzieję, że zostanie uznany przez W. Brytanię i Stany Zjednoczone.

Rząd przedsięwzięmie kroki, aby zabezpieczyć wolność prasy, wolność słowa i zgromadzeń. Wybory do parlamentu zostaną przeprowadzone w czerwcu lub lipcu r. b.

O podpalenie Reichstagu

NORYMBERGA, 18. 1. Amerykański przedstawiciel oskarżenia w procesie przeciwko przestępcom wojennym w Norymberdze dr. Kempner przedłożył Trybunałowi stenogram zeznania Goeringa podczas przesłuchania w więzieniu. Na pytanie prokuratora, na jakich podstawach Goering oświadczył przedstawicielom prasy w godzinę po pożarze w Reichstagu, w

styczniu 1933 roku, że budynek został podpalony przez komunistów, nie przeprowadziwszy żadnych dochodzeń w tej sprawie, Goering odpowiedział:

„Kiedy przybyłem do Reichstagu zastałem tam samego Hitlera i przedstawicieli bezpieczeństwa publicznego. Wyrazili oni zdanie, że Reichstag został podpalony przez komuni-

stów. Ja zaś miałem co do tego pewne zastrzeżenia. Hitler jednak życzył sobie, aby sprawę przedstawić w ten sposób, gdyż był on głęboko przekonany o prawdziwości tego twierdzenia, bez jakiegokolwiek dowodów.

Nie wolno jednak zapominać o tym, że w tym okresie działalność komunistów była bardzo silna, i że rząd nasz był jeszcze bardzo słaby“.

Przemówienie ministra Bevina

LONDYN, 18. 1. Wczoraj na posiedzeniu Organizacji Narodów Zjednoczonych minister spraw zagranicznych Wielkiej Brytanii Bevin wygłosił oczekiwane z zainteresowaniem przez wszystkich przemówienie.

Mówiąc o kwestiach finansowych ONZ, mówcą stwierdził, że koszty utrzymania Organizacji sięgają połowy wysokości budżetu wojennego Anglii. Następnie omówił szczegółowo znaczenie pracy Komisji naukowej dla badań energii atomowej.

Organizacja Narodów Zjednoczonych jest jedynym Trybunałem Międzynarodowym do rozstrzygania spraw wszystkich państw.

Wymiar sprawiedliwości w Norymberdze, gdzie sądzeni są niemiec-

cy przestępcy wojenni jest wyraźnym i wymownym dowodem oraz ostrzeżeniem na przyszłość dla tego rodzaju poczynań.

Rada Bezpieczeństwa będzie miała za zadanie regulowanie wszelkiego rodzaju nieporozumień. Będzie ona posiadała egzekutywę w postaci korpusu międzynarodowego.

Z wielką radością Anglia wita powstanie Komisji dla badań energii atomowej. Uczni całego świata, ich badania i wyniki prac muszą być pod specjalną kontrolą.

Również doniosłe znaczenie ma Komisja społeczno-gospodarcza. W okresie powojennym warunki ekonomiczne wymagają szczególnie troskliwego wglądu i opieki. W tych warun-

kach współpraca z UNRRA jest konieczna i winna być stosowana jak najszerszej.

Kwestia powojennego bezrobocia nasuwa konieczność istnienia Biura Pracy o charakterze międzynarodowym.

Najistotniejszą częścią przemówienia ministra Bevina było jego oświadczenie w sprawie kolonii brytyjskich.

Chodzi tu o tak zwane terytoria mandatowe. Wielka Brytania gotowa jest oddać pod dozór ONZ, Kamerun, Togo i Tanganikę.

Kwestia Transjordanii jest o tyle nieistotna, że kraj ten uzyskuje samodzielną w najbliższym czasie.

Pierwsze Posiedzenie Rady Bezpieczeństwa

LONDYN, 18. 1. Dzisiaj odbyło się pierwsze posiedzenie Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych. Przy okrągłym stole w Church House w Westminster za siedli przedstawiciele narodów, wchodzących w skład Rady, między nimi minister Modzelewski.

Pierwszy głos zabrał przedstawiciel Australii. Po nim zaś delegat Polski

minister Modzelewski, który w przemówieniu swoim podkreślił, że już Komisja przygotowawcza zdawała sobie sprawę z doniosłości zadań wstępnych.

Zdajemy sobie sprawę wszyscy ze znaczenia Rady Bezpieczeństwa. Atmosfera panująca od początku prac w ONZ, rokuje jaknajlepsze nadzieje. Wszystkimi kierowała wola osiągnię-

cia jaknajlepszych wyników. To też spodziewamy się prawdziwie realnych osiągnięć.

Skolei odbyły się wybory. Przewodniczącym Rady Bezpieczeństwa został wybrany nadal delegat Australii.

Następnie głos zabrał delegat Stanów Zjednoczonych Stetinius.

Ekspertyza włosów kobiecych

KRAKÓW, 18. 1. Główna Komisja Badania Zbrodni Niemieckich w Krakowie przeprowadziła chemiczną ekspertyzę włosów kobiecych, znalezionych w obozie oświęcimskim po ucieczce niemców, w celu zbadania rodzaju gazu, którym były uśmiercane ofiary Oświęcimia w komorach gazowych.

Włosy były oddane do badania naukowego Instytutowi Ekspertyz Sądowych w Krakowie. Jak wiadomo kobietom ścinano włosy dopiero po zagazowaniu. Badania Instytutu stwierdziły we włosach obecność cjanowodoru czyli cyklonu.

W zaprawie murarskiej, pobranej ze ściany komory gazowej stwierdzo-

no również obecność związku cjanowodorowego, to samo wykryto w zapinkach do włosów i w innych przedmiotach metalowych, znajdujących się we włosach.

Jak stwierdzają odnośne zapiski fabryka wyrobów chemicznych w Jarosławie dostarczyła komendzie obozu w czasie od 3. 8. 1943 r. do 29. 4. 1944 roku łącznie 1.155 kg tej gwałtownej trucizny.

Niemcy zapomnieli widocznie, że włosy doskonale przetrzymują wszelkiego rodzaju gazy, gdyż nie usunęły włosów z magazynów oświęcimskich, niszcząc po sobie ślady innych zbrodni, jak krematoria i komory gazowe.

Zamordowanie świadka zbrodni niemieckich

NIEMODLIN, 20. 1. W powiecie niemodlińskim została zamordowana Cecylia Müller, była urzędniczka obozu lambinowieckiego. Müller złożyła zeznania przed komisją dla badań zbrodni hitlerowskich, która ostatnio pod przewodnictwem ministra sprawiedliwości Świątkowskiego bawiła na terenie obozu lambinowieckiego i przeprowadziła szczegółowe dochodzenie. Przesłuchana Müller podała, że w czasie pracy w obozie miała możliwość słyszenia rozmów niemieckich, z których dowiedziała się o metodach stosowanych wobec jeńców różnych narodowości, przebywających w obozie. Widziała ona również transporty prowadzonych do obozu powstańców warszawskich, których przez szereg dni w okropnych warun-

kach trzymano w rowach. Komisja Radziecka, która rozpoczęła odkopywanie przez świadka wskazanych rowów, znalazła na ich dnie 74 trupy powstańców warszawskich. Po przybyciu komisji polskiej świadek złożyła dokładne zeznania na piśmie. Z dowodami tymi miała się osobiście zgłosić do ministra Świątkowskiego. W dniu, kiedy Müller szła z zeznaniami do Komisji została zamordowana. Należy przypuszczać, że sprawcy zależało na tym, aby nie dopuścić do ujawnienia zbrodni niemieckich, popełnionych na jeńcach wojennych w obozie w Lambinowicach. Zbrodniarz odciągnął zwłoki kilkanaście metrów od autostrady do zagajnika, gdzie przeleżały kilka dni zanim je odnaleziono. Władze prowadzą dochodzenie.

Delegacja Polonii francuskiej

WARSZAWA, 18. 1. W dniu 15-go bm. w godzinach popołudniowych przybyła do Warszawy delegacja Polonii francuskiej. Przybyli delegaci reprezentują Związek Osadników i Robotników Rolnych we Francji, zrzeszający 100 tysięcy Polaków. Delegacja przybyła do Polski celem nawiązania kontaktu z władzami państwowymi i omówienia możliwości osadniczych dla Polaków, przebywających we Francji, którzy pragną jak najprędzej powrócić do Ojczyzny.

Z ostatniego dnia Kongresu

WARSZAWA, 18. 1. W ostatnim dniu Kongresu Stronnictwa Ludowego odbył się bankiet, wydany przez premiera Osóbkę-Morawskiego dla uczestników Kongresu w salach Prezydium Rady Ministrów. Podczas bankietu przybył na salę ob. premier gorąco i serdecznie przez zebranych powitany. Ob. premier, jako gospodarz tej sali, w krótkich serdecznych słowach powitał chłopów i robotników, gospodarzy wolnej Polski. Na zakończenie swego przemówienia ob. premier wniósł okrzyk na cześć sojuszu chłopsko-robotniczego.

Na ośrodki kultury rolnej

KOSZALIN, 18. 1. Kilkaset najlepiej urządzonych majątków na Pomorzu Zachodnim, o łącznej powierzchni ponad 100 tysięcy ha ziemi użytkowanej rolniczo zostało przeznaczonych na ośrodki kultury rolnej.

Hiszpania schronieniem dla Niemców

PARYŻ, 18. 1. Komunistyczny poseł Andre Marty podczas debaty na temat polityki zagranicznej zażądał ustalenia polityki wobec gen. Franco. Oświadczył on, że rząd hiszpański daje schronienie stu tysiącom Niemców, wśród których znajdują się przestępcy wojenni i nie chce wydać francuskich kolaborantów. Mówca wezwał rząd do zerwania traktatu handlowego z obecną Hiszpanią i do zażądania od rządu hiszpańskiego wydania francuskich przestępców.

Otwarcie Teatru Polskiego

WARSZAWA, 18. 1. Po 33 latach istnienia, Teatr Polski, jako teatr państwowy rozpoczął w dniu 17 bm. swą normalną pracę dla dobra i chwały naszej kultury.

Otwarcie odbudowanego przybytku sztuki, które odbyło się w ramach obchodu pierwszej rocznicy wyzwolenia naszej stolicy od jarzma niewoli, było nie tylko Świętem Sztuki, Świętem Sceny Polskiej. Był to zarazem akt symbolizujący ducha odbudowy stolicy i odradzającego się życia kulturalnego w nowej, demokratycznej Polsce.

Widownię teatru w dniu jego otwarcia wypełnili zaproszeni goście. W loży Prezydenta KRN zasiadli: wiceprezydent KRN ob. Szwalbe oraz członek prezydium KRN Zambrowski. W sąsiednich łóżach zajęli miejsca: Marszałek Rola-Zymierski, członek Korpusu Dyplomatycznego, prezydent m. st. Warszawy — Tołwiński. W pierwszych rzędach parteru — członkowie rządu, przedsta-

wiciele władz państwowych, nauki, sztuki, prasy, partii politycznych, organizacji społecznych i młodzieżowych.

Odegrano Lillę Wenedę Słowackiego.

Ogólny poziom artystyczny przedstawienia był bardzo wysoki

W przerwie między 2 a 3 aktem odbyła się na scenie uroczystość dekorowania artystycznych i technicznych pracowników teatru Krzyżami Zasługi, nadanymi przez Prezydium KRN. Przy akcie tym był obecny wiceminister Kultury i Sztuki ob. Kruczkowski.

Prezydent miasta Tołwiński wręczył odznaki Złotego Krzyża Zasługi Wojciechowi Brydzińskiemu, dyrektorowi A. Szyfmanowi i Juliuszowi Osterwie, zaś srebrne i brązowe Krzyże Zasługi wicedyrektorowi Mortyce i ob. Bielińskiemu, Płochockiemu, Materce, Nalewajskiemu, Romańczukowi, Rządzkowskiemu i Majewskiemu.

21.208.000 ton węgla

KATOWICE, 18. 1. Wydobyte węgla na wszystkich kopalniach polskich wzrastało w roku ubiegłym następująco:

I kwartał (luty, marzec) wydobyto 1.099.000 ton; II — 4.146.000; III — 7.063.000 ton oraz w IV kwartale — 8.900.000 ton.

Łączna ilość wydobytego węgla w 1945 roku wynosi 21 milionów 208 tysięcy ton.

Przeciętne wydobyte węgla w pierwszym miesiącu po uchwaleniu przez Radę Ministrów planu produkcyjnego tj. w kwietniu wyniosło łącznie w całym przemyśle węglowym 38.900 ton dziennie, a w grudniu 132.700 t.

Zawsze wierny Ojczyźnie chłop polski

Pierwszy Kongres Polskiego Stronnictwa Ludowego

WARSZAWA, 20. 1. Dnia 19 stycznia 1946 roku rozpoczął się w godzinach przedpołudniowych w Warszawie Pierwszy Zjazd Polskiego Stronnictwa Ludowego.

Sala Krajowej Rady Narodowej w której toczą się obrady barwnie udekorowana. W pierwszym rzędzie zasiadli: Prezydent Krajowej Rady Narodowej ob. Bolesław Bierut, Premier Rządu Jedności Narodowej ob. Edward Osóbka-Morawski, Marszałek Rola-Żymierski, wicepremier Gomółka, wiceprezydent KRN ob. Szwalbe, oraz minister Informacji i Propagandy ob. Matuszewski.

Przybyłych wita p. o. prezesa PSL ob. wicepremier Mikołajczyk, a następnie wzywa ministra Administracji Publicznej ob. Kiernika do objęcia przewodnictwa nad obradami.

Zapalenie znicza

Następnie wchodzi delegacja byłych członków organizacji podziemnej Batalionów Chłopskich, która niesie ze sobą żagiew. Zapaloną w Zamajszczyźnie, na miejscu pierwszych,

O pełne zaufanie i wiarę do Rządu

Przemówienie Prezydenta Bieruta

Powitanie zjazdu

Ob. Prezydent wstępuje na trybunę i wygłasza następujące przemówienie:

Obywatele!

W imieniu prezydium Krajowej Rady Narodowej przybyłem, aby powitać wasz Kongres, jako kongres stronnictwa, które wchodzi w skład rządu Jedności Narodowej. Pragnąłbym złożyć waszemu Kongresowi, który jest niewątpliwie jednym z ważniejszych przejawów naszego odrodzonego życia w Polsce wyzwolonej z długoletniej barbarzyńskiej niewoli hitlerowskiej — życzenia jak najbardziej pomyślnych i owocnych obrad w kierunku umocnienia naszego Państwa, w kierunku zjednoczenia jego sił twórczych, w kierunku utrwalenia tej demokratycznej drogi rozwoju, po której masy ludowe Polski kroczą twardo i zdecydowanie już od pierwszej chwili swego wyzwolenia.

Najdoniośle szy przelom

Decyzja przewodców PSL. powzięta w czerwcu ub. r., która w myśl uchwał krymskich, jednakże w drodze samodzielnego porozumienia się samych Polaków pomiędzy sobą, przyczyniła się do rozszerzenia podstawy politycznej Rządu Tymczasowego i przekształcenia go w Rząd Jedności Narodowej — była nie tylko jednym z najdonioślejszych przełomów w działalności waszego stronnictwa, ale i w ogólnej sytuacji politycznej Polski stanowiła moment zwrotny.

Być albo nie być

Z najwyższą radością i otuchą powitały ten akt zjednoczenia masy ludowe zarówno w mieście, jak i na wsi.

W powstaniu Rządu Jedności Narodowej widziano bowiem zapowiedź rychłego i pomyślnego usunięcia przeszkód, osłabiających wewnętrzną wartość narodu, przed którym historia postawiła odrazu z chwilą wyzwolenia szereg zadań olbrzymich, wyrastających niemal ponad miarę naszych sił, ale nieodzownych, stanowiących o naszym być, albo nie być.

zbrojnych wystąpień przeciwko niemieckiemu najeźdźcy. Ogniem tej żagwi zostaje wzniecony znicz, palący się na podium prezydium zjazdu pod portretami znanych działaczy ludowych.

Oświadczenie m. n. Kiernika

Przewodniczący min. Kiernik wygłasza krótkie przemówienie, poświęcając pierwsze jego słowa pamięci Wincentego Witosa.

„Nie zebraliśmy się tu dla demonstracji ani rozrywki — oświadcza mówca — ale dla wielkiej pracy, aby dać wyraz woli mas ludowych w najważniejszych zagadnieniach życia państwowego.

Polskie Stronnictwo Ludowe niczego nie pragnie więcej, jak demokracji i nie ma większych, żarliwszych zwolenników i obrońców demokracji, jak chłop“.

Mówca zaprasza do prezydium 24 delegatów, poczem zwraca się do Prezydenta Bieruta z prośbą o wygłoszenie przemówienia.

Podstawa zaufania

Z najwyższym niepokojem przyjęły ten akt zjednoczenia wszystkie elementy reakcyjne i antyludowe. Jedyna ich ostoja „rząd emigracyjny“ w Londynie, podważająca nazewną autorytet odradzającego się państwa, skazana została na niestawną śmierć i zapomnienie.

Nowa, demokratyczna Polska, zaprzyjaźniona z sąsiadami i zabezpieczająca pokój w samym środku Europy, wzbudziła sympatię wszystkich postępowych państw i narodów, a jedność i zwartość wewnętrzną 25 milionowego kraju — dawała najlepszą podstawę zaufania i wiary w pomyślny jego rozwój.

Nalogi polityczne sparaliżowały zjednoczenie

Nie potrzeba dowodzić, bo nie powinno to, moim zdaniem, budzić żadnej wątpliwości, że gdyby decyzja czerwcową, stwarzająca podstawy zjednoczenia — była konsekwentnie, szczerze i zdecydowanie wprowadzona w życie, gdyby oparła się ona na lojalnych, wzajemnych usiłowaniach wszystkich grup politycznych, wchodzących w skład Jedności Narodowej w kierunku usunięcia starych przeszkód i wzmocnienia wzajemnej ufności w kierunku rzetelnej współpracy i unikania rywalizacji, gdyby ta doniosła decyzja, nie była w następstwie sparaliżowana częściowo wahaniem ideologicznymi i chwiejnością programową, której towarzyszyły stare nalogi polityczne, próby zdystansowania i przedstawienia w najgorszym świetle kontrahentów, a wreszcie kroki organizacyjne rozszepiające ruch ludowy i godzące w osiągniętą już jedność i zwartość całego obozu demokratycznego, gdyby nie wszystkie te ujemne objawy, które się ujawniły w pewnym stopniu, niemal nazajutrz po decyzji zjednoczeniowej, to zwycięstwo demokracji polskiej byłoby pełniejsze, interesy i potrzeby ogólnonarodowe bez porównania bardziej zabezpieczone.

Przyczyny niewykorzystania możliwości

Jakież przyczyny spowodowały to, że nie wykorzystaliśmy w pełni tych wielkich możliwości, jakie stwarzała decyzja zjednoczeniowa, że osłabiliśmy lekkomyślnie doniosłe skutki, jakie decyzja ta mogłaby wywrzeć na spotęgowanie naszych sił wewnętrznych, które są nam tak potrzebne dla szybszej odbudowy zniszczonego kraju, dla sprawniejszego opanowania trudności powojennych, dla umocnienia autorytetu naszego państwa i rządu, dla zapewnienia ludowi pracującemu w mieście i na wsi jak najlepszych warunków bytu i rozwoju.

Przyczyny są różnorodne i niewątpliwie Kongres wasz będzie się nad nimi zastanawiał. Znaczenie waszego Kongresu będzie tym większe, im głębiej wniknie on w istotę przeszkód, osłabiających spójność wewnętrzną poszczególnych warstw ludu polskiego i znajdzie środki do usunięcia tych przeszkód.

Nie wypada mi nadużywać waszego czasu i zajmować się szczegółową analizą tych zagadnień. Zróbcie to sami. Ja ograniczę się tylko do stwierdzenia, że przeszkody i tany powstrzymujące ten wielki prąd dziejowy, który wyprowadza masy ludowe naszych wsi i miast poraz pierwszy na drogę samodzielnego decydowania o przyszłości Polski, o jej losach, o jej rozwoju, o jej znaczeniu i o jej wielkości — muszą być usunięte za wszelką cenę.

W przeciwnym razie możemy zmarnować lekkomyślnie już osiągnięte zdobycze i zahamować ogólne tempo naszego rozwoju.

Środki usuwające przeszkody

Jednym ze środków usuwających przeszkody, o których mówiłem jest wzbudzenie wiary i przekonanie w szeregach naszych zwolenników, że:

1

jeden tylko sojusz prowadzi do wyzwolenia mas chłopskich z upośledzenia zależności i niedostatku — sojusz całego ludu pracującego miast i wsi przeciwko reakcji obszarniczosanacyjnej;

2

nigdy chłop polski nie wygrał nic, a przeciwnie zawsze tracił na bloku z prawicą i wstecznictwem;

3

nie przez dzielenie, lecz przez zjednoczenie wszystkich swych sił politycznych obóz demokracji polskiej może złamać szybko i skutecznie opór reakcji obszarniczokapitalistycznej, opór dywersantów sanacyjnych i bandytów z NSZ, opór wstecznictwa różnorakiego, które będzie czynić wszystko, aby przeciwstawić się zwycięstwu ludowemu;

4

opozycja przeciwko rządowi była słuszną i celową w okresie panowania sanacji i faszystów, natomiast dziś w stosunku do Rządu Jedności Narodowej jest wodą na młyn faszystów, jest próbą odrestaurowania władzy obszarniczosanacyjnej;

5

trudności powojenne i przejściowe ciężary życia spowodowane zniszcze-

niem kraju można szybciej przezwyciężyć nie bezpłodną krytyką i narzekaniem gaszącymi zapał i ofiarnością w narodzie — lecz naodwrot spotęgowaniem wysiłku ogólnego, wzmocnieniem współdziałania ludu pracującego w mieście i na wsi, jaknajdalej posuniętą pomocą wzajemną i współpracą, szybkim, solidnym wypełnianiem nałożonego przez państwo obowiązku, zwiększeniem ofiarności jednostek na rzecz ogółu.

Najskuteczniejszy środek

W okresie klęski narodowej, a my dziś dźwigamy jeszcze na sobie cały ciężar klęski wojennej, patriotyczna ofiarności jednostki na rzecz ogółu jest najskuteczniejszym i jedynym środkiem wywyższenia narodu i wyzwolenia go z trudności, które się nań zwały.

Nie żałował lud polski krwi i życia w walce z przemocą wroga i przywrócił przez to wolność ojczyźnie. Nie byłoby tak samo rozumną rzeczą poskąpić tej ojczyźnie części swego trudu i mienia, skoro jest to jedyny sposób zaleczenia ran zadanych jej przez wojnę, odbudowy jej sił, aby szybciej i obficiej mogła rodzić plon i wzbogacić wszystkie swoje dzieci.

O zaufanie i wiarę

Takie są w skrócie wytyczne programowe, które głosi obóz demokracji skupiający się od dwóch lat wokół Krajowej Rady Narodowej. Przewodcy waszego stronnictwa powzięli w czerwcu doniosłą decyzję włączenia swych sił do tego wielkiego dziejowego prądu, który zapoczątkowała i któremu przewodzi KRN. Tylko ten prąd i tylko ta droga odpowiada interesom i potrzebom chłopu polskiego.

Jako przewodniczący KRN apeluje do was, obywatele delegaci, abyście nie tylko zatwierdzili słuszną decyzję waszych przewodców, która umożliwiła powstanie Rządu Jedności Narodowej, ale abyście z pełnym zaufaniem i wiarą skupili się dookoła tego rządu, zapewnili mu swoje wszechstronne i pełne poparcie, jako pierwszemu i rzeczywistemu rządowi ludowemu w Polsce, który śmiało i bez wahań wprowadza w czyn to, co dotychczas było tylko hasłem i pragnieniem mas ludowych.

Złożenie życzeń

Życzę waszemu Kongresowi, aby przeciwstawił się zdecydowanie wszelkiej chwiejności w dalszym wzmacnianiu jedności chłopu, robotnika i inteligencji pracującej, aby jedność tę utrwalił i zadokumentował w nadchodzącym okresie wyborów do ciał ustawodawczych, aby odparł i odrzucił wszelkie złe podszepty i pokusy, zachęcające do zerwania bloku wszystkich sił demokratycznych w walce z reakcją.

Niech żyje jedność ludu polskiego, budującego wytrwale swoją nową, odrodzoną, wolną i niepodległą, demokratyczną Ojczyznę!

Jedność bloku stronnictw musi być wzmocniona

Przemówienie Premiera

Po przemówieniu ob. Prezydenta zabiera głos premier Osóbka-Morawski:

Obywatele!

W imieniu Rządu Jedności Narodowej witam Kongres Polskiego Stronnictwa Ludowego i życzę wszystkim delegatom jak najbardziej pomyślnych obrad.

Rząd Jedności Narodowej z dużym zainteresowaniem śledzi rozwój życia politycznego w ruchu ludowym, rozumiejąc, że od rozwoju tego ruchu w dużym stopniu zależy w ogóle sytuacja polityczna w naszym kraju.

O wysiłek całego narodu

Inne zagadnienie — to sprawa wciągnięcia do pracy państwowej i do odbudowy kraju jak najszybciej mas społeczeństwa polskiego, gdyż tylko wysiłek całego narodu, może podołać tym zadaniom, jakie dziś stoją przed nami.

Naogół wyrównaliśmy nasze dawne spory o zasady polityczne. Teoretycznie dążymy do tego samego celu zarówno w polityce zagranicznej, jak i wewnętrznej.

Mamy więc przeto obiektywne zdanie, do wartości bloku stronnictw, reprezentujących Rząd Jedności Narodowej.

Wspólna praca dla wspólnych spraw

Jednak niezbyt jeszcze odległa walka między dzisiejszymi stronnictwami rządowymi o różne koncepcje polityczne pozostawiła dużo uprzedzeń i nieufności, które w interesie nasze-

Niech żyje Polskie Stronnictwo Ludowe — wola Marsz. Żymierski

Po przemówieniu premiera Osóbki-Morawskiego wygłosił przemówienie Marszałek Rola Żymierski witając Kongres w imieniu Wojska Polskiego.

„Pragnąłbym gorąco byćście zarówno jak w minionej martyrologii narodowej, również w naszych wielkich osiągnięciach politycznych, gospodarczych i wojskowych wyciągnęli przekonanie, że **moc polskiego narodu** nieskruszona ani przez lata niewoli, ani przez obecne trudności okresu odbudowy powojennej wbrew wszystkim wrogom demokracji polskiej, **stała wzrasta, że Polska idzie wzięty po drodze rozwoju i postępu społecznego i politycznego, tak bardzo potrzebne wsi polskiej.**

Jeszcze niedawno w mroku konspiracji tworzyliśmy oddziały partyzanckie jako załączki przyszłego wojska polskiego, a dziś chociaż nie upłynęło dużo czasu od tych chwil niezapomnianych już mamy potężną siłę wojskową, bowiem **wojsko nasze jest nie tylko pierwszorzędną armią w Europie Środkowo-Zachodniej, ale poraż pierwszy w Polsce armią prawdziwie narodową, armią w której dowodzą wasi synowie, którzy wyszli spod strzechy wieśniaczej.**

Śluzna droga

Wszystko to jednak nie byłoby możliwe do zrealizowania, gdyby droga polityczna, po której idzie państwo nasze nie była śluzna. Nie można by tego również wykonać, gdyby w ogniu walki z najeźdźcą nie wytworzyła się **jedność ludu polskiego, jedność i solidarność w walce i w**

go kraju i naszego narodu należało by jak najszybciej przelamać.

A nie tak nie zbliża, nie tak radykalnie nie usuwa uprzedzeń i nieufności między uczciwymi ludźmi, jak **wspólna praca o wielkie wspólne sprawy.**

Nasze wspólne sprawy

A mamy tych wspólnych spraw **przecież tak wiele.** Nowa polityka zagraniczna Polski, reforma rolna, nacjonalizacja przemysłu, zagospodarowanie ziem zachodnich, repatriacja milionów obywateli, szeroki rozwój oświaty, odbudowa zniszczonych wsi i miast, odbudowa i rozbudowa lecznictwa w mieście i na wsi i wiele innych zagadnień — oto cała masa spraw, które nas wszystkich powinny **złączyć silnym węzłem bratniej współpracy dla wspólnego naszego dobra, dla dobra naszego kraju.**

Rozbicie wewnętrzne — największe zło

Bardzo wiele zależy od przelamania uprzedzeń i nieufności.

Pamiętamy ile zła dotychczas wyrządziło Polsce rozbicie wewnętrzne! Ile energii zużyliśmy na walkę między sobą, zamiast obrócić ją dla pracy dla Państwa.

Wierzę, że nikt z nas nie chce jałowych sporów a tymbardziej wojny domowej, że Kongres podzieli moje zdanie i doloży swego wysiłku, aby **jedność bloku demokratycznego wzmocnił dla dobra kraju, dla dobra wsi polskiej i całego narodu.**

W tym duchu życzę Kongresowi jak najbardziej pomyślnych obrad.

pracy chłopca, robotnika, żołnierza i inteligenta“.

AL, Bat. Chłop. i AK.

Następnie mówca przypomina, jak powstała jedność bojowa żołnierzy Armii Ludowej, Batalionów Chłopskich i Armii Krajowej.

Powstała ona wówczas, gdy ulegając dowództwu sanacyjnemu, niektórzy przewódcy usiłowali jej przeskodzić.

Do zwycięstwa nad Niemcami doprowadziło dowództwo naszego demokratycznego, odrodzonego Wojska Polskiego. **Tylko u boku sprzymierzonej Armii Czerwonej żołnierze Armii Krajowej i Batalionów Chłopskich w szeregach Wojsk Polskich doszli i dojść mogli do zwycięstwa w Berlinie.**

Ku lepszej przyszłości

Mówca apeluje do delegatów i do znanego wypróbowanego patriotyzmu włościństwa polskiego o wzmocnienie wysiłków w dziedzinie świadczeń rzeczowych.

„Życzę wam — kończy mówca — najbardziej owocnych obrad, wyrażam przekonanie, że **zawsze wierny ojeździe chłop polski stanie na wysokości wielkich i szczytnych zadań, jakie historia przed nim postawiła i w solidarności z robotnikiem i żołnierzem polskim, w solidarności i jedności z całym światem pracy w Polsce, kroczyć będzie ku lepszej przyszłości tą samą drogą, jaką rok temu szło Wojsko Polskie niosące wolność stolicy, niczego szczerzyć nie będzie, by budując się gmach Rzeczypospo-**

litej Ludowej budowany był poraż pierwszy w naszych dziejach na trwałym nazawsze i niezniszczalnym fundamentie.

Niech żyje wolna i niepodległa demokratyczna Polska Ludowa!

Niech żyje Polskie Stronnictwo Ludowe!

Kronika

DIŻURY APTEK:
Dziś na 3-go Maja 16

KINA
„Bałtyk“ i „Polonia“
Dziś rosyjski film p. t.
Iwan Groźny

Kalendarzyk słowiański
Jarosławy
Świętej Agnieszki
Mróz nie na śmieszki
Słońce:
wschód o godzinie 7.33
zaćm. o godzinie 16.02

Dzisiaj
Poniedziałek
21
STYCZNIA
Agnieszki m.

W lusterku

Czemu?...

Wódka owszem nie zaprzeczam, rozum krzepi, z chorób leczy...

To też czasem sobie warto dla wigoru tyknąć kwartę...

Ale tak się zastanawiam, czemu często na zabawie jeden, drugi, trzeci taki

chęć się bawić na czworakach.

Agapit.

Pierwsze odezwy na murach miasta

w dn. 20 stycznia 1945 r.

TOWARZYSZE!

Wybiła godzina wyzwolenia dla klasy robotniczej!

Towarzysze!

Wszyscy jak jeden mąż stawcie się na swoje posterunki i utrzymujcie ład i porządek.

Działamy wspólnie z tymczasowym Komitetem Obywatelskim i będziemy wydawali w miarę rozwoju wypadków dalsze instrukcje.

RADA ROBOTNICZA

Włocławek, dnia 20 stycznia 1945 r.

Obwieszczenie

Na podstawie dekretu P. K. W. N. z dnia 21. 8. 1944 r. (Dz. U. R. P. Nr. 2, poz. 8) o trybie postępowania Władz Administracji Ogólnej I i II instancji i na podstawie Rozp. Prezydenta R. P. z dnia 19. 1. 1928 r. o organizacji i zakresie działania Władz Administracji Ogólnej (Dz. U. R. P. Nr. 80/36, poz. 533) celem uporządkowania stanu numeracji domów na niektórych ulicach m. Włocławka, zmienionej przez okupanta, zarządzam co następuje:

Z dniem 1 lutego 1946 r. przywracam dawną numerację nieruchomości według stanu z przed 1. 9. 1939 r. na ulicach: Aleje Szopena, Brackiej, Bukowej, Gdańskiej, Jagiellońskiej, Kaliskiej, Kraszewskiego, Piekarskiej, Plac Kopernika, Plac Staszica, Reymonta, Stodólnej, Toruńskiej, Warszawskiej, P. O. W., Jesionowej.

Do dnia 1 lutego r. b. Zarząd Miejski przeprowadzi we własnym zakresie przybicie tabliczek z nową numeracją na wyżej wymienionych ulicach, przy czym stare tabliczki zostaną równocześnie przekreślone czerwoną farbą. Właściciele, względnie administratorzy, czy zarządcy tych nieruchomości, obowiązani są usunąć przekreślone tabliczki w dniu 1 kwietnia r. b. bez dalszych dodatkowych zarządzeń. Koszta zawieszenia nowych numerów pokrywają właściciele lub administratorzy, czy zarządcy tych nieruchomości, wywindykowanie, których przeprowadzi Wydział Finansowy Zarządu Miejskiego we Włocławku.

STAROSTA GRODZKI

(—) I. Kubecki

Włocławek, dnia 19. 1. 1946 r.

1 KALKULATOR, 1 urzędnik warsztatowy, z praktyką w przemyśle metalowym, 1 ślusarz narzędziowy. Potrzebni od zaraz. Zgłoszenia: f-ma Mühsam, Kilińskiego 1.

UNIEWAŻNIAM zgubioną kartę rejestracyjną R. K. U. na nazwisko: Witkowski Cezary, zam. Kowalska 2/4.

Wytwórnia Pasty do Obuwia i Podłóg

„GRY-STRZE-WO“

w Włocławku

ul. Cyganka 24, tel. 16-45

produkują pastę PERLA w 5 ciu kolorach, AMIGO czarną oraz podłogową w 4-ch kolorach

Jednocześnie zawiadamiamy, że zgodnie z umową rejentalną i wpisem do rejestru handlowego Nr. R. H. B. 271 do podpisania naszej firmy i zawierania umów jest uprawnionych co najmniej dwóch wspólników podpisujących łącznie lub nasz prokurent
ZARZĄD

Zakład Ortopedyczno - Bandażowniczy

Włocławek, ul. Cyganka 12, tel. 16-75

wykonuje:

Protezy, Aparaty, gorsety ortopedyczne, Wkładki, Pasy przepuklinowe. Pasy brzuszne, lecznicze, damskie i męskie

Kierownictwo fachowe:

J. Chmielewski
H. Tomaszewska

BUCHALTER bilansista poleca się do zamknięć rocznych. Zgłoszenia do Administracji.

UNIEWAŻNIAM zgubione kartki żywnościowe I kat. na nazwisko: Czapski Antoni, zam. Kowalska 2/4.

UNIEWAŻNIAM zgubione dokumenty oraz kartę rej. R. K. U. na nazwisko: Ulanowicz Jan, zam. wieś Ładne, gm. Dobięgniewo.